

Yksityiskoulujen merkitys yhteiskunnassa

alustus 30.9.2010

Jari Salminen

dosentti

Helsingin yliopisto

koulun rakenneristiriidat

- Ovat pohjimmiltaan arvosidonnaisia, poliittisia näkemyksiä ”hyvästä kasvatuksesta”.
- Ovat historiallisesti muodostuneita pitkän ajan kuluessa.
- Ovat jatkuvan taloudellisen, hallinnollisen, juridisen ja pedagogisen keskustelun kohde.

koulun rakenneristiriidat

- jatkuvuus v. muutos
- suljettu ympäristö v. avoin ympäristö
- pakollisuus v. vapaaehtoisuus (valinnaisuus)
- yhteistyö v. kilpailu
- kansallisuus v. kansainvälisyys
- sivistys v. hyöty
- kriittisyys v. sosialisatio
- käytäntö v. teoria
- yhteiskasvatus v. rinnakkaiskasvatus

Koulukasvatuksen peruskysymyksiä?

- kenellä on oikeus päättää kasvatuksesta?

kenen ehdoilla toimintaa kehitetään?

- vanhemmat
- lapset
- ammattikasvattajat
- viranomaiset
- poliittiset toimijat
- media
- asiantuntijat

Koulukasvatuksen peruskysymyksiä?

- kenellä on oikeus päättää kasvatuksesta?
- koulujen ideologinen perusta ja profiloituminen?
- koulujen autonomia?
- kuinka julkisia varoja kohdennetaan koulutuksessa?
- perheiden mahdollisuus investoida koulutukseen?
- oppilasrekrytoinnin periaatteet

Yksityiskoulujen asema on historiallisesti määräytynyt

- 1700-luvun kouluolot
- kirkon asema kasvatuksessa
- teollistumisen vaikutus
- valtion rakentuminen
- demografiset olosuhteet
- 1900-luvun alkupuoleen mennessä stabiiloituva lainsäädäntö ja ohjausjärjestelmät (hierarkkisuus)

Suomen yksityiskoulujen kehitys

- oppikoulun kehittäminen ohjautui Suomessa 1870-luvulta kansalaisyhteiskunnan tehtäväksi
- valtion varat olivat varsin rajalliset (sivistysprojektin voimakkuus)
- valmistelu oli byrokraattista (Venäjän intressit)
- kouluja haluttiin eri puolille maata, kieliriita
- joukossa oli uusia kokeiluja (riski)

Yksityiskoulun eetos

- koulun autonomian puolustaminen
- vähäinen byrokratia, resurssien kohdentaminen lähelle tehtävää (taloudellisuus)
- erilaisten kasvatuspäämäärien mahdollistaminen (perustuslaillinen oikeus)
- kotien kasvatuspäämäärien tunnustaminen
- innovaatioiden mahdollisuus, koululaitoksen kehittäminen

Kysymyksiä

- Onko vanhemmilla oikeus investoida lastensa koulutukseen enemmän kuin mitä kunta/valtio pystyvät paikallisesti tekemään?
- Maksuttoman palvelun arvostus?
- Hyötyykö yhteiskunta ”eliittikouluista”?
- Yksityiskoulujen oikeudet ja velvollisuudet